

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název:	Vánoční stromek našich babiček <i>Čas adventu k nám vchází tiše a zvolna klepe na dveře, vánoční době předzvěst píše, co lidská srdce otevře. Závoru odmyká vzpomínka milá, pod závěj všednosti někam se skryla. Otočíš klíčkem, otevřeš vrátka, zavoní vanilka, zavoní láska. Zavoní zázvorem, zavoní tichem a v této chvíli blíže máš k lidem. Na prahu postojíš, pak tiše vejdeš, prchavou vidinu dětství tam najdeš. V duchu jen pohladíš ten starý zvoneček, který svým cinkáním rozžihal stromeček. Vzpomínek na tisíc skrývá ten čas a ty dnes dobře víš, že vrátíš se zas.</i> <i>Marie Kordulová</i>
Cíl:	• Pochopení, že ne všechny děti měly v minulosti, či mají v dnešní době přepychové stromečky a plno dárků. • Připomenutí hodnoty obdarování. • Posílení radosti z vlastní tvořivé práce. • Seznámení s výrobou vánoční ozdoby z oříšku, jako příkladu tvorby vánočních ozdob z přírodního materiálu. • Ponoukání děti k aktivní činnosti: Dle možností realizovat výstavku nebo výzdobu vánočního stromečku různými vlastnoručně vyráběnými ozdobami, tak aby připomínal stromeček našich babiček.
Motivace:	Motivační povídání: • Historie vánočního stromku. • Jaké vánoční ozdoby měli lidé dříve na vánočních stromcích? • Z jakého byly materiálu? (ovoce, koření, šišky, korálky, papír, perníčky, ořechy, těsta, ozdobami vyrobenými z kukuřičného šustí, hoblin, zrní, slámy a jiných přírodnin atd.) • Jaké ozdoby mají děti dnes? Je tomu tak ve všech částech zeměkoule? • Jaké ozdoby chcete vyrábět? • Vyrábíte i doma vlastnoručně nějaké ozdoby?
Doba trvání:	1 - 2 hodiny
Místo:	Pracovna

Metodický list Lísky pro učitele na podporu EVVO ve školách č. 48/2011

© Vydává Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín, www.liska-evvo.cz
pro ALCEDO – středisko volného času ve Vsetíně.

Metodické listy jsou vydávány v rámci projektu „Školní program krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.3.09/03.0016
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Potřeby a materiál:	Dle volby druhu ozdoby. Oříšky, alobal, ostrouhané kousky zápalek.
Postup:	S předstihem mohou děti dostat úkol, aby se zeptaly rodičů, či prarodičů, čím se dobře jejich dětství zdobily vánoční stromečky. Určitě přijdou s mnoha příklady a náměty. Každý vyučující má v zásobě mnoho námětů na výrobu ozdůbek a je na jeho rozhodnutí, jaký postup zvolí či nabídne žákům. Jednou z možností zdobení vánočních stromků byla jablíčka a ořechy. Jablíčka se nemusela nijak zvlášť upravovat, na pověšení posloužila stopka. Sušená se jednoduše navlékala na niť. S ořechy je to složitější se zavěšením. Ty se také nejdříve používaly na stromeček bez jakékoliv úpravy. Do horního spoje skořápek se zasunula malá tříska, nebo zkrácená zápalka, na kterou se oříšek upevnil a pověsil. Teprve v pozdější době, kdy bylo možné zakoupit, „staniol“, se do něj oříšky balily. Vyzkoušejte výrobu této jednoduché ozdůbky. Mladším dětem pomáháme připravit oříšky s ostrouhanou a zasunutou sirkou, která slouží k upevnění barevné bavlnky a zavěšení na stromek. Zdatnější děti vše zvládnou samostatně. Pokud budete chtít jen přírodní ozdůbku, pak je to konečná verze. Aby byl na ozdobě větší podíl vlastní práce, mohou oříšky děti balit do alobalu. Je to jednoduchá činnost, kterou zvládnou všechny děti. Určitě máte v zásobě další náměty, na výrobu přírodních ozdob, které přinesou nejen radost, ale také zlepšení jemné motoriky, ale především pěkný pocit ze své vlastní práce.
Reflexe	Povídání o vlastnoručně vyrobených ozdobách, co se podařilo, co ne. Vlastní význam vánoc, tradic, obdarování i pěkných lidských vztahů.
Začlenění okruhů PT:	Osobnostní a sociální výchova EVVO
Cílová skupina	MŠ, 1. stupeň

Metodické listy jsou ke stažení na www.liska-evvo.cz/skolam

Metodický list Lísky pro učitele na podporu EVVO ve školách č. 48/2011

© Vydává Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín, www.liska-evvo.cz
pro ALCEDO – středisko volného času ve Vsetíně.

Metodické listy jsou vydávány v rámci projektu „Školní program krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.3.09/03.0016
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jak se zdobil vánoční stromeček v minulosti

Vánoční stromeček se dříve zdobil ořechy, ovocem a ozdobami vyrobenými z koření, kukuřičného šustí, hoblin, zrní, slámy a jiných přírodnin. Zdobilo se také papírovými ozdobami i barevnými pentlemi. Někde se zdobilo kousky nabarveného cukru a často pečivem – perníčky, preclíčky, vizovickými figurkami

Historie vánočního stromku je zajímavá. Vyplývá z ní, že stromky měly odpradávná ochrannou funkci, tedy měly chránit rodinu před nepřízní osudu. V Česku to kdysi byly pouze zdobené jehličnaté (jedlové nebo smrkové) větve, například je rozdávali koledníci za výslužku. Stromek se dříve zavěšoval nad stůl, ale špičkou dolů. Zdobený a osvětlený, jak jej známe dnes, se k nám dostal z Německa a do domácností (nejdříve do měst a pak až na vesnice) pronikl zhruba kolem 40. let 19. století.

V půli 19. století se rozmohly skleněné ozdoby. Ale nebyly klasické baňaté, duté a foukané jak je známe dnes. Měly podobu na drátek navlékaných broušených perliček, korálků, často plněných voskem a postříbřených, nebo byly malované.

V poválečných letech se k nim rozmohly tzv. balotiny. To byly ozdoby z tvrdého kartonu polepené skleněnými malinkými korálky (o průměru 1 mm). Ve skleněných ozdobách se ke kuličkám a perličkám začaly přidávat i trubičky z barevného skla a větší perly. Motivy pocházely z domácností, ze života a přírody - například košíčky, motýli, květiny a stromečky atp. Časem se přidaly ozdoby háčkované, slaměné a keramické. A až pak se rozmohly ty foukané, jak je známe my.

Vánoční stromek v Česku

V Česku nemá vánoční stromek dlouhou tradici. Poprvé jej postavil pro své přátele v roce 1812 ředitel pražského Stavovského divadla Jan Karel Liebich na svém libeňském zámečku. Nový zvyk se však začal prosazovat jen pozvolna, a to až ve 40. letech 19. století v bohatých pražských měšťanských rodinách. Na vánočních trzích se sice začaly prodávat z Německa dovezené umělé stromečky vyřezané z kartonu nebo tenkých prkének, ale kupující o ně nejevili příliš veliký zájem. Více se ujaly živé stromečky, smrčky, jedličky nebo májky ozdobené sladkým pečivem, perníkem a především ovocem – jablky nebo hruškami, mandlemi či rozinkami. Zřejmě roku 1860 se na stromečku v Čechách poprvé rozsvítily lojové svíčky.

Do venkovských stavení pronikaly ozdobené vánoční stromečky ještě pomaleji. Až do první světové války bývala v mnoha domácnostech pouze ozdobená smrková nebo jedlová větev.

Metodický list Lísky pro učitele na podporu EVVO ve školách č. 48/2011

© Vydává Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín, www.liska-evvo.cz
pro ALCEDO – středisko volného času ve Vsetíně.

*Metodické listy jsou vydávány v rámci projektu „Školní program krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.3.09/03.0016
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lidé doma mívají obvykle borovice, jedle, smrky nebo umělé stromky.

Na náměstí ve městech se často umísťují velké vánoční stromy. Poprvé tento byl Strom republiky postaven na brněnském Náměstí svobody spisovatelem Rudolfem Těsnohlídkem. Pohnula ho k tomu událost, kdy s přáteli našli v zimě, v roce 1919, v bílovickém lese, prochladlé děvčátko. Tento prožitek ho zasáhl natolik, že se o vánocích v roce 1924 rozhodl vztyčit na náměstí strom, a pod ním uspořádat sbírku na pomoc všem opuštěným dětem. Jedním z nejslavnějších českých vánočních stromů byl 24 metrů vysoký smrk z Beskyd, který ozdobil o Vánocích 1999 vatikánské Svatopetrské náměstí.

Zdroj: Wikipedia

Metodický list Lísky pro učitele na podporu EVVO ve školách č. 48/2011

© Vydává Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín, www.liska-evvo.cz
pro ALCEDO – středisko volného času ve Vsetíně.

*Metodické listy jsou vydávány v rámci projektu „Školní program krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.3.09/03.0016
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list Lísky pro učitele na podporu EVVO ve školách č. 48/2011

© Vydává Líska – o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, Z. Kalandry 1095, 755 01 Vsetín, www.liska-evvo.cz
pro ALCEDO – středisko volného času ve Vsetíně.

*Metodické listy jsou vydávány v rámci projektu „Školní program krok za krokem – další vzdělávání pedagogů při zajišťování EVVO v MŠ, ZŠ a SŠ“, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.3.09/03.0016
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.*